

Marta WINCEWICZ-BOSY
Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

INFRASTRUKTURA LOGISTYCZNA MASOWYCH IMPREZ SPORTOWYCH NA PRZYKŁADZIE POKAZÓW JEŹDZIECKICH

LOGISTICS INFRASTRUCTURE OF SPORT'S MASS EVENTS ON EXAMPLE OF RIDING SHOWS

ABSTRACT: Mass events are an important element for the functioning of modern cities. Their organization requires the creation of appropriate infrastructure that meets the standards resulting from formal and legal regulations and related to the specific of industry (sector). Suitably logistics infrastructure is the basis for creating a security system carried out the project and significantly affects the level of customer service (the viewer). Therefore, the aim of this article is to present the most important determinants in the area of logistics infrastructure connected with the organization and execution of an event of mass sports and entertainment, determinate by specifics of events that are riding shows and formal requirements under the Act for the Safety of Mass Events.

KEY WORDS: mass event, shows equestrian, horse industry, logistics infrastructure

Wprowadzenie

Współczesna logistyka to systemy planowania, organizowania i sterowania zintegrowanymi przepływami dóbr fizycznych, kapitałów i informacji, od źródeł ich powstania aż do ogniw końcowych; pozwalające na ich koordynację oraz kontrolę na wybranym poziomie integracji, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb, w ramach określonej przestrzeni gospodarczej (Winiewicz 2000), których celem jest uzyskanie odpowiedniego poziomu obsługi klienta. Jednak by możliwa była realizacja celu logistyki, jakim jest pokonywanie barier przestrzenno-czasowych, konieczne jest wygenerowanie właściwych warunków technicznych i elementów przestrzennych tworzących pożądaną infrastrukturę. Infrastruktura logistyczna obok fizycznych przepływów dóbr rzeczowych, procesów informacyjno-decyzyjnych, zarządzania zapasami rzeczowymi i kosztami logistycznymi, stanowi jeden z podstawowych składników procesów

logistycznych (Skowronek, Sarjusz-Wolski 2008). Jeśli przyjąć, że logistyka miejska to „zarządzanie zasobami miasta, szczególnie transportem oraz przepływami fizycznymi produktów, informacji, środków finansowych w obrębie systemu logistycznego miasta, przy uwzględnieniu ochrony środowiska i poprawy jakości życia w mieście” (Gołemska 2012, s. 183.), to infrastruktura jest niezbędnym elementem warunkującym możliwości jej realizacji.

Jednym z elementów tworzenia odpowiedniej jakości życia dla mieszkańców miast są różnego typu imprezy sportowe oraz artystyczno-rozrywkowe, które poza funkcją integrującą oraz popularyzatorską związane są z aktywizacją lokalnej społeczności i instytucji. Często stają się także elementem systemu regionalnego czy ogólnokrajowego. Przykładem takich zjawisk są koncerty międzynarodowych gwiazd muzyki czy maratony uliczne. Właściwa organizacja i logistyka tego typu imprez nie tylko stanowi podstawę sukcesu organizacyjnego, ale również jest gwarantem bezpieczeństwa wszystkich podmiotów z nią związanych, a zwłaszcza uczestników i widzów.

Celem niniejszego artykułu jest przedstawienie najważniejszych uwarunkowań w obszarze infrastruktury logistycznej związanych z organizacją i przeprowadzeniem imprezy masowej o charakterze sportowym i rozrywkowym, determinowanych specyfiką imprezy, jaką są pokazy jeździeckie, oraz wymogami formalnymi wynikającymi z ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych. Artykuł powstał na podstawie analizy literatury i regulacji formalno-prawnych oraz obserwacji i doświadczeń własnych autorki.

Wymogi infrastrukturalne w świetle ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych

Logistyka miejska to specyficzny obszar logistyki, w której klientem są mieszkańcy miast. Dlatego też spełnianie ich wymagań w kwestii odpowiedniego poziomu obsługi stanowić powinno najwyższy priorytet logistyczny. Aby to osiągnąć, konieczne jest spełnienie wymagań jakościowych i ilościowych dotyczących potencjalnych zdarzeń, w których mieszkańcy miast mogą uczestniczyć. Współczesna koncepcja zrównoważonego rozwoju wpływa w istotny sposób na kształtowanie oferty nie tylko z punktu widzenia działalności produkcyjnej oraz usługowej związanej z realizacją zadań: wytwórczych, edukacyjnych czy zdrowotnych, ale także wpływa na kształtowanie systemu działalności związanych ze sportem, kulturą, rozrywką, a także środowiskiem. Jedną z form realizacji potrzeb społecznych w miastach są imprezy masowe.

Podstawowym aktem prawnym określającym pojęcie i rodzaje imprez masowych oraz warunki i zasady ich bezpieczeństwa jest Ustawa z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych¹, powstała w związku z turniejem finałowym Mistrzostw

¹ Dz.U. z 2009 r., nr 62 poz. 504 z późn. zm.

Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012. I choć ustawa ta reguluje kwestie przedsięwzięć zaliczanych tylko do imprez masowych, to organizatorzy także innych rodzajów imprez, w których uczestniczą liczni widzowie, powinni stosować zasady w niej zawarte. Choć generują one dodatkowe koszty (zwłaszcza po stronie organizatora), to przede wszystkim zwiększają poziom bezpieczeństwa uczestników. W przywołanej ustawie zostały określone cztery rodzaje imprez masowych²:

- artystyczno-rozrywkowe – to imprezy o charakterze artystycznym, rozrywkowym lub zorganizowane publiczne oglądanie przekazu telewizyjnego na ekranach lub urządzeniach umożliwiających uzyskanie obrazu o przekątnej przekraczającej 3 m;
- sportowe – mające na celu współzawodnictwo sportowe lub popularyzowanie kultury fizycznej;
- mecze piłki nożnej – są to imprezy masowe, których celem jest współzawodnictwo w dyscyplinie piłki nożnej, organizowane na stadionie lub w innym obiekcie sportowym;
- podwyższonego ryzyka – są to szczególnego rodzaju imprezy masowe, które zgodnie z informacją o przewidywanych zagrożeniach lub na podstawie dotychczasowych doświadczeń związanych z zachowaniami osób uczestniczących wywołują obawę wystąpienia aktów przemocy lub agresji.

Ustawodawca wprowadza także wymóg ilościowy dotyczący kwalifikacji imprezy jako przedsięwzięcia o charakterze masowym. W przypadku stadionu lub innego obiektu niebędącego budynkiem jest to udostępnienie przez organizatora nie mniej niż 1000 miejsc, zgodnie z prawem budowlanym³. W odniesieniu do budynków dla imprez artystyczno-rozrywkowych jest to nie mniej niż 500 miejsc, a dla sportowych – 300 miejsc. W pkt 14 art. 3 zostało zdefiniowane pojęcie terenu umożliwiającego przeprowadzenie imprezy masowej. Oznacza ono wydzielony, odpowiednio oznaczony teren na otwartej przestrzeni, spełniający warunki higieniczno-sanitarne odpowiadające wymogom przewidzianym prawem oraz posiadający infrastrukturę zapewniającą bezpieczne przeprowadzenie imprezy masowej, na której dla określenia liczby miejsc przyjmuje się przelicznik 0,5 m² na osobę. Obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa imprezy masowej spoczywa na organizatorze oraz instytucjach wskazanych w ustawie.

W tabeli 1 zostały przedstawione dane liczbowe dotyczące imprez masowych organizowanych w Polsce w latach 2010–2013, w układzie rodzajowym. Należy zwrócić uwagę na tendencję malejącą w odniesieniu do ogólnej liczby imprez masowych, na którą wpływa przede wszystkim redukcja liczby meczów piłki nożnej.

Ustawa o bezpieczeństwie imprez masowych szczególną rolę przypisuje organizatorowi. Wśród jego obowiązków jest stworzenie właściwej infrastruktury umożliwiającej przeprowadzenie imprezy pod względem merytorycznym oraz spełniającej wymogi bezpieczeństwa. Jednym z elementów jest tu stworzenie systemu umożliwiającego

² Art. 3 Ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych.

³ Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, Dz.U. z 2010 r., nr 243, poz. 1623 z późn. zm.

Imprezy masowe w Polsce w latach 2010–2013

Wyszczególnienie	Rok			
	2010	2011	2012	2013
Ogólna liczba imprez masowych	7281	7799	7118	6906
Imprezy masowe sportowe	2029	2327	2202	2128
Imprezy masowe artystyczno-rozrywkowe	3149	3384	3282	3303
Mecze piłki nożnej	2103	2088	1634	1475
Imprezy podwyższonego ryzyka	422	383	373	306

Źródło: opracowanie na podstawie: Raport: Bezpieczeństwo imprez masowych 2011, 2012, 2013, 2014.

właściwe działanie służb ratowniczych i bezpieczeństwa. Minister Zdrowia w Rozporządzeniu z dnia 6 lutego 2012 r. określił minimalne wymagania dotyczące zabezpieczeń pod względem medycznym imprez masowych⁴. Zabezpieczenia te obejmują funkcjonowanie zespołów wyjazdowych, patroli ratowniczych oraz punktów medycznych. Ważnym elementem jest odpowiednia lokalizacja punktów medycznych, umożliwiająca szybkie i skuteczne udzielanie pomocy oraz zapewniająca bezkolizyjny dojazd zespołów wyjazdowych, a w razie konieczności przewiezienie poszkodowanych do odpowiednich placówek medycznych.

Na podstawie ustawy o ochronie pożarowej oraz licznych aktów pokrewnych, a także Polskich Norm Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej określiła w instrukcji z marca 2013 r. zakres dokumentacji wymaganej do uzyskania pozytywnej opinii Państwowej Straży Pożarnej o imprezach masowych. Wśród dokumentów szczególne znaczenie dla tworzenia infrastruktury imprezy masowej ma graficzny plan obiektu (terenu), na którym ma być przeprowadzana impreza masowa, do którego należy dołączyć odpowiedni opis. Do elementów niezbędnych dla prawidłowego wykonania powyższego planu należy zaliczyć:

- drogi dojścia i rozchodzenia się osób uczestniczących w imprezie masowej wraz z ich oznakowaniem;
- drogi ewakuacyjne i drogi dojazdowe dla pojazdów służb ratowniczych i policji;
- lokalizację i oznakowanie punktów: pomocy medycznej, czerpania wody (do picia i do celów przeciwpożarowych), informacyjnych;
- lokalizację i oznaczenie hydrantów przeciwpożarowych, zaworów, przyłączy wody, gazu i energii elektrycznej oraz wszelkich innych elementów mających wpływ na bezpieczeństwo użytkowników terenu i obiektu;
- rozmieszczenie służb porządkowych i informacyjnych, rozmieszczenie osób uczestniczących w imprezie oraz ich ewentualny podział na sektory;

⁴ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 lutego 2012 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących zabezpieczenia pod względem medycznym imprezy masowej, Dz.U. z 2012 r., nr 0, poz. 181.

- rozmieszczenie punktów gastronomicznych (wraz ze wskazaniem punktów sprzedaży alkoholu) i sanitariatów;
- lokalizację urządzeń rejestrujących dźwięk i obraz;
- warunki łączności pomiędzy podmiotami biorącymi udział w zabezpieczeniu imprezy masowej;
- lokalizację i pojemność parkingów dla pojazdów uczestników imprezy masowej (w tym ze wskazaniem miejsc zapewnianych przez organizatora) oraz informację o lokalizacji i pojemności parkingów dla pojazdów odpowiednich służb (policja, straż pożarna, służby medyczne i ratownicze, służby bezpieczeństwa i informacyjne).

Ważnym elementem jest także udokumentowanie posiadania odpowiednich standardów⁵ przeciwpożarowych przez wszystkie obiekty stanowiące elementy związane z przeprowadzaną imprezą. Szczególne znaczenie ma tu właściwa lokalizacja i spełnianie właściwych wymogów przez obiekty tymczasowe⁶. W tym: odpowiednie odległości między obiektami, zachowanie odpowiednich warunków ewakuacyjnych, udokumentowanie odpowiednich cech palności (materiałów i wyrobów), spełnianie wymagań w zakresie instalacji użytkowych (elektrycznych, grzewczych itp.). Wypełnienie powyższych standardów jest warunkiem koniecznym dla uzyskania zgody na przeprowadzenie przygotowywanej imprezy masowej.

Dla bezpieczeństwa istotnym elementem imprez masowych jest właściwe zabezpieczenie ich przez służby porządkowe i informacyjne, które są kontrolowane i uzyskują wsparcie od policji. Ważny jest nie tylko dobór ilościowy, ale także pozyskanie osób o odpowiednich kwalifikacjach, umiejętnościach i doświadczeniu. Właściwa współpraca służb porządkowych, informacyjnych i policji przekłada się na zwiększenie poziomu bezpieczeństwa uczestników imprez masowych. Jak stwierdza się w raporcie Komendy Głównej Policji (Raport: Bezpieczeństwo... 2013), powodem takiego stanu rzeczy jest lepsze przygotowanie służb porządkowych i informacyjnych, skuteczność działania policji, poprawa infrastruktury oraz działanie nowoczesnego systemu monitoringu pozwalającego na szybkie ujawnienie i identyfikowanie sprawców.

Podjmując się zorganizowania imprezy, jej organizator ponosi odpowiedzialność za powstałe szkody. W przypadku imprezy odpłatnej zobowiązany jest on do zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone osobom w niej uczestniczącym⁷. Choć ustawodawca zwolnił z takiego obowiązku organizatora imprez nieodpłatnych, to w jego dobrze pojętym interesie jest posiadanie takiego ubezpieczenia.

⁵ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków i innych obiektów budowlanych i terenów, Dz.U. z 2010 r., nr 109, poz. 719; Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, Dz.U. z 2002 r., nr 75, poz. 690 z późn. zm. i inne.

⁶ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 13 sierpnia 2009 r. w sprawie instrukcji postępowania w przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia w miejscu i czasie imprezy masowej, Dz.U. z 2009 r., nr 135, poz. 1113.

⁷ Art. 52 i art. 53 Ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych.

Poza organizatorem i właściwymi służbami obowiązek zabezpieczenia imprezy masowej spoczywa także na właściwej jednostce administracji samorządowej, reprezentowanej przez: wójta, burmistrza, prezydenta miasta czy wojewodę. Uwzględniając przedłożone dokumenty oraz na podstawie informacji uzyskanych od właściwych służb, a także w drodze wizji lokalnej, wydają oni pozwolenie na organizację imprezy masowej, a w przypadku wojewody dokonują odpowiedniej kwalifikacji (dotyczącej określonego stopnia ryzyka).

Specyfika pokazów jeździeckich

Pokazy jeździeckie stanowią specyficzną formę łączącą w sobie elementy sportu i rozrywki z obcowaniem ze zwierzętami. Rosnąca popularność jeździectwa sprawia, że coraz chętniej mieszkańcy miast uczestniczą w imprezach, w których można zobaczyć konie oraz zmagania jeźdźców i koni, a także skorzystać z licznych atrakcji im towarzyszących. Imprezy tego typu wpisują się w koncepcję logistycznego systemu OPSS (*one place, some services*), który generuje dwie specyficzne grupy klientów: widzów i uczestników – zawodników pokazów. Ta druga grupa pojawia się w związku z uwzględnieniem w pokazie elementów rywalizacji sportowej, podnoszącej atrakcyjność przeprowadzanego przedsięwzięcia. W stosunku do pozostałych dyscyplin sportu, jeździectwo wprowadza dodatkową „trudność”. Są nią konie biorące udział w pokazie.

„Organizacja pokazów jeździeckich wymaga stworzenia oferty przyciągającej konsumentów (widzów), właściwego przygotowania infrastruktury pokazu i zaplecza, perfekcyjnej koordynacji, świetnie wykwalifikowanego zespołu ludzkiego, odpowiednio dopasowanych przepływów informacyjnych oraz wiedzy i «zgrania» organizatorów, a ich najbardziej niewralgicznym elementem jest odpowiednia koordynacja czasowo-przestrzenna” (Wincewicz-Bosy 2012, s. 244). Mogą one przybierać różną postać: zarówno imprez organizowanych regularnie (Hiszpańska Szkoła Jazdy w Wiedniu), okazjonalnie (Olimpiada Jeździecka Kentucky 2010) lub cyklicznie (Cavaliada).

Niezależnie od przyjętej formuły pokazu jego organizacja i przeprowadzenie wymaga stworzenia odpowiedniej sieci⁸ podmiotów gospodarczych, które to umożliwią. Tworzą one sieć logistyczną rozumianą jako szczególny przypadek sieci gospodarczej, mającej charakter przestrzennego, dynamicznego systemu otwartego dla obecnych i przyszłych jej uczestników – partnerów logistycznych, a także cechującej się zdolnością do wzrostu poziomu zorganizowania, w zależności od wpływu otoczenia konkurencyjnego (Gołemska 2009). Uczestnikami tej sieci w przypadku pokazów jeździeckich są dostawcy: podłóży, wyściółek, pasz, obiektów namiotowych, wyposażenia gospodarczego, wyposażenia treningowego i pokazowego, dekoracji, elementów konstrukcyjnych i wyposa-

⁸ Sieć to zbiór środków infrastrukturalnych i zasad infrastrukturalnych umożliwiających podmiotom, które mają do nich dostęp, podejmowanie realizacji wspólnych projektów, o ile środki te są odpowiednie do ich potrzeb i nadają się do wspólnego wykorzystania (Brilman 2002).

żenia sfery handlowej, rekreacyjnej i gastronomicznej oraz sanitarnej. Do głównych usługodawców uczestniczących w tym systemie należy zaliczyć: obsługę medyczną i weterynaryjną oraz kowalską, obsługę techniczną aren i obszarów treningowych oraz stajni, obsługę techniczną obiektu i terenu pokazu (włącznie z obsługą parkingów), podmioty związane z usługami wywozu nieczystości, hotelarzy, restauratorów, handlowców, podmioty realizujące usługi transportowe, agencje marketingowe i reklamowe, podmioty realizujące usługi z zakresu bezpieczeństwa (w tym ochrony ludzi i mienia) oraz informacyjne. Do podmiotów tworzących sieć podmiotów gospodarczych pokazów jeździeckich należy także zaliczyć: widzów i uczestników pokazów, specjalistyczną obsługę pokazu (sędziowie, stewardzi, luzacy) oraz wolontariuszy. Ważnym elementem są tu także media i instytucje hipiczne oraz liczne grono regulatorów i interesariuszy. Nie tylko wpływają oni na czas i miejsce organizacji pokazów jeździeckich, ale także determinują jakość zaprezentowanej oferty, w dużym stopniu zależnej od warunków kreowanych przez możliwości infrastrukturalne.

Uwarunkowania infrastrukturalne pokazów jeździeckich

Infrastruktura logistyczna pokazów jeździeckich stanowi jeden z najistotniejszych elementów warunkujących prawidłowe i bezpieczne ich przeprowadzenie. Podejmując próbę jej identyfikacji, w ramach terenu (obiektu) przeprowadzenia pokazu jako imprezy masowej można dokonać podziału na specyficzne obszary i wyodrębnić:

- arenę pokazów wraz z miejscami dla widzów (widownia);
- strefę handlowo-gastronomiczną i sanitarną;
- zaplecze pokazów (stajnie, obszary treningowe, magazyny pasz i osprzętu, obszary obsługi weterynaryjnej, systemy obsługi informacyjnej i technicznej, strefy i obiekty socjalne, sfera obsługi sędziowskiej);
- parkingi oraz infrastrukturę komunikacyjną i manipulacyjną;
- biuro pokazów.

Osobnym elementem infrastruktury pokazów są ciągi komunikacyjne i ewakuacyjne wraz z usytuowanymi punktami medycznymi, informacyjnymi i bezpieczeństwa, których istnienie związane jest z zapewnieniem odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa wszystkim uczestnikom pokazu.

Identyfikując poszczególne elementy infrastruktury logistycznej, należy zacząć od areny pokazów. Jest to miejsce, które musi zapewniać nie tylko komfort uczestnictwa dla widzów, ale również bezpieczeństwo dla uczestników pokazów. Szczególne znaczenie ma dobór właściwego podłoża pod względem jakościowym i ilościowym. Na potrzeby pokazów konnych podłoże jest tworzone z mieszaniny piasków kwarcowych i specjalnych wypełniaczy. Musi ono zapewniać odpowiednią elastyczność i twardość gwarantującą bezpieczeństwo koni. Jego grubość nie powinna być mniejsza niż 20 cm. Zaś powierzchnia nim wypełniona powinna zapewniać właściwe warunki bezpieczeństwa dla przeprowadzenia pokazów, a w ich ramach często także sędziowanych

i punktowanych konkursów. Arena pokazów powinna być tak zabezpieczona, by uniemożliwiała niepożądane wtargnięcia widzów oraz wykluczała możliwości ucieczki koni. Związane jest to z koniecznością ustawienia odpowiednio wysokich band (ścian). Widownia zlokalizowana wokół areny powinna spełniać standardy techniczne narzucone odpowiednimi regulacjami prawnymi oraz tworzyć widzom możliwości odpowiedniego dostępu do wydarzeń odbywających się na arenie.

Ze względów bezpieczeństwa istotnym elementem jest właściwe połączenie areny pokazów ze strefą treningową dla koni i jeźdźców. Należy zwrócić uwagę na to, by podłoże na arenie pokazów i w części zaplecza przeznaczonego na trenowanie i rozprężanie koni posiadało identyczne parametry. W przeciwnym przypadku istnieje duże prawdopodobieństwo kontuzji (zwłaszcza koni). Często przy stwierdzeniu przez uczestników pokazów istotnych różnic w podłożach wycofują się oni z udziału w obawie o zdrowie swoje i swoich koni. Zarówno arena pokazów, jak i tereny zaplecza dla koni pozostają pod stałą kontrolą stewardów i sędziów (w przypadku rozgrywania konkursów w trakcie pokazów). Muszą oni mieć zapewnione odpowiednie warunki do pełnienia swoich funkcji. Jest to związane z rozmieszczeniem punktów sędziowskich zgodnie z wymogami poszczególnych dyscyplin jeździeckich oraz przepisów krajowego związku jeździeckiego, a także Międzynarodowej Federacji Jeździeckiej (FEI – Federation Equestre Internationale) oraz przepisów weterynaryjnych⁹. W części zaplecza dla uczestników, zgodnie z wymogami FEI, powinny być także zlokalizowane punkty obsługi medycznej i weterynaryjnej, zapewniające natychmiastową pomoc w razie konieczności.

Dla zachowania odpowiedniej kondycji koniom powinny zostać zapewnione miejsca odpoczynku, tzn. stajnie wyposażone w boksy. Stajnie te są najczęściej konstrukcjami tymczasowymi, jednak na tyle stabilnymi, by zapewnić właściwe warunki niezależnie od warunków atmosferycznych. Aby stajnie spełniały swoje funkcje, konieczne jest zapewnienie dostępu do właściwych rodzajów podłoży oraz pasz, zgodnie z zapotrzebowaniem zgłaszanym przez posiadaczy koni uczestniczących w pokazie. W tym celu konieczne jest właściwe usytuowanie magazynu, z którego obsługa koni będzie mogła na bieżąco pobierać odpowiednie komponenty. Również istotnym elementem jest usytuowanie parkingu dla uczestników pokazów. Dla części z nich pojazdy, którymi przemieszczają się wraz z końmi, pełnią funkcję magazynu ze sprzętem oraz tymczasowej stajni. Ważnym elementem jest również zapewnienie obszarów/obiektów do celów socjalnych i sanitarno-higienicznych dla uczestników pokazu i personelu pomocniczego. Ze względu na troskę o konie część personelu technicznego towarzyszącego uczestnikom pokazów pozostaje ze zwierzętami przez 24 godziny na dobę.

Obszar zaplecza musi także spełniać warunki niezbędne do funkcjonowania pozostałej obsługi obiektu (terenu) pokazów. Stąd konieczność lokalizacji magazynów z odpowiednim wyposażeniem oraz parku maszynowego (parkingu dla specjalistycznych maszyn i urządzeń). Szczególną rolę odgrywają również oznakowane trasy prze-

⁹ Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt, Dz.U. z 1997 r., nr 111, poz. 724 z późn. zm.

mieszczania ludzi, koni oraz sprzętu i maszyn. Muszą one być tak rozplanowane, by zapewniały bezkonfliktowe i bezkolizyjne przepływy poszczególnych komponentów realizowanych procesów. W przypadku konieczności ewakuacji muszą być wyznaczone drogi ewakuacyjne pozwalające na wyprowadzenie zwierząt i ludzi. Duże znaczenie ma także wskazanie miejsc ewakuacji w taki sposób, by uniemożliwić zwierzętom panikę, ucieczkę, a zwłaszcza interakcje z ewakuowanymi widzami.

Poza widownią dla widzów ważnym elementem jest właściwa organizacja i lokalizacja sfery gastronomiczno-handlowej oraz pozostałej sfery rozrywkowej (np. miejsca przejazdów na kucach dla dzieci). Stanowią one istotne uzupełnienie oferty pokazu, dlatego też ich odpowiednia lokalizacja stanowi ważny czynnik wpływający na ogólną ocenę przedsięwzięcia przez widzów. Szczególną uwagę należy zwrócić na miejsca potencjalnego przebywania dużej liczby dzieci oraz miejsca sprzedaży alkoholu. Ich usytuowanie powinno być rozłączne oraz zapewniać maksimum kontroli ze strony organizatora.

Niezwykle ważnym elementem infrastruktury pokazów jest biuro pokazu, które pełni rolę koordynatora działań oraz podejmowane są w nim wszelkie bieżące decyzje dotyczące pokazu. Istotną jego rolą jest także funkcja informacyjna, realizowana zarówno w stosunku do widzów, jak i uczestników pokazu oraz w stosunku do wszelkich podmiotów zewnętrznych. Biuro swoje działania prowadzi w oparciu o przyjętą technikę komunikacyjną, zapewniającą płynność i kompletność oraz właściwość przekazu informacyjnego. Biuro pokazu jest również tym miejscem, które odpowiada za systemy rejestracji audiowizualnej. Współpracuje ono także z koordynatorem bezpieczeństwa oraz innymi jednostkami i instytucjami współtworzącymi system bezpieczeństwa pokazów.

Istotnym elementem infrastruktury logistycznej pokazów jeździeckich są drogi przemieszczania się widzów wraz z wyznaczonymi przy nich punktami informacyjnymi i bezpieczeństwa. Drogi te powinny być tak przeprowadzone i oznakowane, by w razie zagrożenia mogły pełnić funkcje dróg ewakuacyjnych. Również lokalizacja punktów medycznych i sanitarnych jest elementem wpływającym na ogólną ocenę przedsięwzięcia przez widzów. Właściwa organizacja i oznakowanie dróg przemieszczania wpływa także na możliwości interwencji odpowiednich służb w razie wystąpienia zagrożenia.

Tym, co często wpływa na ocenę organizacji pokazów przez widzów, jest system odpowiedniego skomunikowania terenu pokazu z infrastrukturą miejską, a w szczególności lokalizacja punktów komunikacji miejskiej oraz częstotliwość jej funkcjonowania, która powinna być dostosowana do zmiany natężenia przemieszczania ludności wynikającej z organizacji pokazu. Drugim elementem jest lokalizacja i pojemność parkingów dla widzów poruszających się własnymi środkami transportu. Choć nie zawsze organizator odpowiada bezpośrednio za miejsca parkingowe i ich organizację, to powinien on wskazać najbliższą lokalizację parkingu, umożliwiającą uczestnictwo widzów w pokazie. Właściwe zabezpieczenie odpowiedniej liczby miejsc parkingowych stanowi istotny czynnik postrzegania systemu organizacyjnego pokazów przez widzów. W sytuacji braku odpowiedniego miejsca parkingowego często są oni w stanie

zrezygnować z uczestnictwa w pokazie. Także sytuacja, w której są oni zmuszeni do pozostawienia swoich pojazdów z naruszeniem obowiązujących przepisów, niekorzystnie wpływa na ogólną ocenę organizowanego przedsięwzięcia.

Zakończenie

„Właściwa infrastruktura, odpowiednio zaplanowane i zrealizowane przepływy dóbr fizycznych, informacji, kapitałów oraz osób są warunkiem niezbędnym i koniecznym do odniesienia sukcesu we współczesnej gospodarce” (Wincewicz-Bosy 2012, s. 94). W przypadku organizacji imprez masowych infrastruktura logistyczna stanowi istotny czynnik po stronie kosztów oraz wymogów formalnych. Odpowiednio rozplanowana i zorganizowana zapewnia bezkonfliktowe i bezkolizyjne przepływy wszystkich komponentów warunkujących właściwą organizację przedsięwzięcia oraz stanowi podstawę uzyskania odpowiedniego poziomu obsługi klienta (widza). W przypadku pokazów jeździeckich jako imprezy masowej konieczne jest wzięcie pod uwagę zarówno regulacji formalno-prawnych dotyczących imprez masowych, jak i regulacji Światowej Federacji Jeździeckiej, nakreślającej standardy branżowe. Dodatkowym elementem komplikującym rozwiązania w obszarze infrastruktury są konie jako kluczowi uczestnicy tego typu przedsięwzięć. Ich obecność narzuca konieczność wzięcia pod uwagę dodatkowych obiektów (obszarów) oraz procedur uwzględniających specyfikę tych zwierząt. Jednak mimo wielu trudności coraz częściej pokazy jeździeckie są organizowane nie tylko w wyspecjalizowanych ośrodkach jeździeckich, ale też jako imprezy masowe, popularyzujące hippikę.

Bibliografia

- Brilman J., 2002, *Nowoczesne koncepcje i metody zarządzania*, PWE, Warszawa.
- Gołębska E., 2009, *Logistyka w gospodarce światowej*, Wydaw. C.H. Beck, Warszawa.
- Gołębska E., 2012, *Logistyka*, Wydaw. C.H. Beck, Warszawa.
- Instrukcja do wydawania opinii o imprezach masowych przez Państwową Straż Pożarną, 2012, Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej, Biuro Rozpoznawania Zagrożeń, Warszawa, marzec.
- Raport: Bezpieczeństwo imprez masowych w 2010 roku, 2011, Komenda Główna Policji, Główny Sztab Policji, Warszawa, styczeń.
- Raport: Bezpieczeństwo imprez masowych w 2011 roku, 2012, Komenda Główna Policji, Główny Sztab Policji, Warszawa, styczeń.
- Raport: Bezpieczeństwo imprez masowych w 2012 roku, 2013, Komenda Główna Policji, Główny Sztab Policji, Warszawa, styczeń.
- Raport: Bezpieczeństwo imprez masowych w 2013 roku, 2014, Komenda Główna Policji, Główny Sztab Policji, Warszawa, styczeń.
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, Dz.U. z 2002 r., nr 75, poz. 690 z późn. zm.
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków i innych obiektów budowlanych i terenów, Dz.U. z 2010 r., nr 109, poz. 719.

- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 13 sierpnia 2009 r. w sprawie instrukcji postępowania w przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia w miejscu i czasie imprezy masowej, Dz.U. z 2009 r., nr 135, poz. 1113.
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 lutego 2012 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących zabezpieczenia pod względem medycznym imprezy masowej, Dz.U. z 2012 r., nr 0, poz. 181.
- Skowronek C., Sarjusz-Wolski Z., 2008, *Logistyka w przedsiębiorstwie*, PWE, Warszawa.
- Ustawa z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych, Dz.U. z 2009 r., nr 62, poz. 504 z późn. zm.
- Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt, Dz.U. z 1997 r., nr 111, poz. 724 z późn. zm.
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, Dz.U. z 2010 r., nr 243, poz. 1623 z późn. zm.
- Wincewicz M., 2000, *Logistyka w zarządzaniu przedsiębiorstwem międzynarodowym*, Akademia Ekonomiczna we Wrocławiu, Wrocław.
- Wincewicz-Bosy M., 2012, *Sieci podmiotów gospodarczych w biznesie końskim*, Wydaw. Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Wrocław.

INFRASTRUKTURA LOGISTYCZNA MASOWYCH IMPREZ SPORTOWYCH NA PRZYKŁADZIE POKAZÓW JEŹDZIECKICH

ABSTRAKT: Imprezy masowe stanowią istotny element funkcjonowania współczesnych miast, a ich organizacja wymaga stworzenia właściwej infrastruktury spełniającej standardy wynikające z regulacji formalno-prawnych oraz związanych ze specyfiką branżową organizowanego przedsięwzięcia. Odpowiednia infrastruktura logistyczna stanowi podstawę kreowania systemu bezpieczeństwa przeprowadzanego przedsięwzięcia oraz w istotny sposób wpływa na poziom obsługi klienta (widza). Dlatego też celem niniejszego artykułu jest przedstawienie najważniejszych uwarunkowań w obszarze infrastruktury logistycznej związanych z organizacją i przeprowadzeniem imprezy masowej o charakterze sportowym i rozrywkowym, determinowanych specyfiką imprezy, jaką są pokazy jeździeckie, oraz wymogami formalnymi wynikającymi z ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych.

SŁOWA KLUCZOWE: impreza masowa, pokazy jeździeckie, biznes koński, infrastruktura logistyczna